

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om den gammeldanske Rim-Krønike Broder Niels fra Soor

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om den gammeldanske Rim-Krønike Broder Niels fra Soor", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1826_428-intro-shoot-idm339.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forarbejdet

Det blev ikke Grundtvig, som kom til at udgive hele *Rimkrøniken*, men han havde samlet meget viden om den, hvilket både ses i anmeldelsen og i forarbejdet til denne, som findes i Grundtvig-arkivet på Det Kongelige Bibliotek i København. Helge Toldberg har i artiklen "Grundtvig og Den danske Rimkrønike" fra *Grundtvig-Studier* 1954 beskrevet Grundtvigs udkast til anmeldelsen. Ifølge Toldberg udviser det en frygt for pedanteri, hvilket medfører en saglig forringelse fra udkast til anmeldelse (Toldberg 1954, s. 65).

Grundtvigs fremlæggelse af flerforfatterteorien i *Nyt Aftenblad* blev hans sidste videnskabelige ord i sagen. I sin afhandling *Om Rimkrønikens Sprogform og Tilblivelse* kritiserer Johannes Brøndum-Nielsen Grundtvigs utilstrækkelige filologiske vurdering:

Ulykken er blot, at han ikke skelner mellem væsentlige og tilfældige Forskelligheder, at han mangler de sprogvidenskabelige Forudsætninger for at vurdere de noterede Kolonner af Ord efter deres Værdi som mulige sproghistoriske eller individuelle Vidnesbyrd (Brøndum-Nielsen 1930, s. 28).

Grundtvigs filologiske vurdering finder Toldberg er gået tabt fra udkast til anmeldelse. Dette skyldes ifølge Toldberg to faktorer: "*forsætlig popularisering* (han vil ikke skrive videnskabeligt, skønt han behersker stoffet tilstrækkeligt til det) og *Grundtvigs arbejdsmetode*" (Toldberg 1954, s. 65). Under Grundtvigs forarbejder påbegyndes det ene udkast efter det andet, ark erstattes undervejs med nye indskud, og den oprindelige stringens opløses, efterhånden som Grundtvig forudsætter sit ræsonnement som almindelig kendt. Frygten for pedanteri fik Grundtvig til at stræbe efter en klar redegørelse, der i almenlæselig form fremstillede hans hovedtese (Toldberg 1954, s. 66). Denne selverkendelse anes også i anmeldelsen, hvor han efter sin meget folkelige beskrivelse af verber, substantiver og adjektiver i *Nyt Aftenblad* nr. 17 begynder nr. 18 med: "deels veed jeg nok, man kan ligesaa godt sove ind ved lange Taler om Substantiver og Verber, som ved mange Konjunctioner og lange Adverbier" (Grundtvig 1826b, s. 137).

Toldberg plæderer for, at man i udkastene til anmeldelsen faktisk finder den filologiske vurdering, som Brøndum-Nielsen efterlyser. Han beskriver, hvordan der i udkastene blandt andet findes en værdifuld filologisk iagttagelse, som ikke er med i anmeldelsen. Denne iagttagelse handler om opdagelsen af "Raaer-Kaal" for "Ager-Kaal" i Molbechs *Den Danske Riimkrønike* vers 664, som Grundtvig i sit udkast (findes i Grundtvig-arkivet fasc. 288, nr. 6) har beskrevet som en fejllæsning af *erucas* for *erutas* (Toldberg 1954, s. 67). Den samme iagttagelse bliver senere gjort af Marius Kristensen i *Danske Studier* 1919 (s. 95 f.).

Udkastene til anmeldelsen vidner om, at Grundtvigs undersøgelse af *Rimkrøniken* er foregået med omhu og grundighed. De viser det store forarbejde, som er gået forud for anmeldelsen med blandt andet undersøgelser af rimstillingen og alfabetiske ordlister. I anmeldelsen nævner Grundtvig de såkaldte rimbalke, der viser skiftstederne i versemål, og som ifølge Grundtvig findes 28 steder. Disse rimbalke beskrives ikke nøjere i anmeldelsen, men findes i et indlæg til fasc. 300 (Grundtvig-arkivet), samt i et brev til Molbech den 28. marts 1826, hvor Grundtvig opridses skiftstederne: "Da Krønikens otte og tyve Riim-Balke i Slutningen kun *nævnes*, maa jeg anmærke, at Skiftstederne findes S. 63. 71. 75. 78. 95. 96. 105. 105. 106. 9. 10. 32. 38. 41. 42. 45. 46. 51. 55. 67. 69. 87. 93. 99. 213. 16. 222." (Grundtvig og Molbech 1888, s. 144). Rimbalkene anvendte Grundtvig til at undersøge, om nogle af afsnittene var skrevet i mere folkeligt dansk end andre, hvilket fremgår af fasc. 300, nr. 20, hvor Grundtvig har sorteret ordene efter, hvilke der i 1400-tallet kunne anses som fremmedord, og hvilke der ikke kunne (Toldberg 1954, s. 68).

Kladderne og udkastene viser det videnskabelige arbejde, der ligger bag anmeldelsen. På grund af frygt for pedanteri forblev mange af resultaterne i kladdeform, for at anmeldelsen derved kunne fremstå som en folkelig redegørelse for Grundtvigs flerforfatterteori.